

Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 1973

Του κ. Γεωργίου Ι. Μαύρου

Τά άνακοινωθέντα τήν περασμένην εβδομάδα βασικά μεγέθη του Προϋπολογισμού του 1973 άποδεικνύουν πώς ο κατατεθείς Προϋπολογισμός δέν είναι άπλώς ο μεγαλύτερος κάθε προηγούμενου (ώνομάσθ ηδη Προϋπολογισμός-Μαΐουθ), έλλά γεννώ και εύλόγους φόβους ότι θα έπιτείνη τάς παρατηρούμενας ηδη πληθωριστικές πιέσεις στήν οικονομία.

Τό συνολικόν ύψος τών δαπανών του (τακτικών και δημοσίων επενδύσεων) προβλέπεται νά φθάση τά 104 βισ. δρχ. Έναντι έσόδων 80 βισ. δρχ. Άτσι άφίνει έλλειμμα 24 βισ.δρχ. περίπου, τό όποιον προβλέπεται νά καλυφθῆ κατά 4 βισ. δρχ. από έξωτερικόν δανεισμόν και κατά 20 βισ. από έσωτερικόν. Με τόν πρώτον θα αύξηθούν αι εις συνάλλαγμα ύποχρεώσεις της χάρας. Με τόν δεύτερον θα διογκωθῆ τό έσωτερικόν δημόσιον χρέος. Η πραγματοποίησης τέσσης έκτίσεως δαπανών, χρηματοδοτούμενων από τό έλλειμμα του προϋπολογισμού, θα αύξηση τήν ζῆη ύψηλήν ρευστότητα της οικονομίας με τάς γνωστάς επιπτώσεις επί του τιμαρίθμου.

Τά βασικά μεγέθη της οικονομίας, όπως προβλέπεται νά διαμορφωθούν με τόν προϋπολογισμόν του 1973, δίδουν τήν παρακάτω εικόνα, συγκρινόμενα με τά μεγέθη του τελευταίου πρό της καταλύσεως του Κοινωνικοελευθέρου Πολιτεύματος Προϋπολογισμού:

	1973	1966
Δαπάνη Κρατικού προϋπολογισμού	104 βισ. δρχ.	39 βισ. δρχ.
Δημόσιον χρέος	96 " "	32 " "
Κυκλοφορία χαρτονομίσματος	52 " "	26 " "
Έντοκα γραμμάτια	45 " "	8 " "
Εισαγωγαι	2600 εκ. δολλ.	1153 εκ. δολλ.
Έξαγωγαι	950 " "	404 " "
Έλλειμμα έμπορ. Ισοζυγίου	1650 " "	749 " "
Άθλοισ πόροι	1350 " "	487 " "
Έμπορικαι πιστώσεις έλλοδαπής	900 " "	285 " "
Έξωτερικαι ύποχρεώσεις εις συνάλλαγμα	3000 " "	1128 " "

Άπό τά στοιχεία αυτά προκύπτει ότι μεταξύ τών έτών 1966-1973 αι κρατικά δαπάναι και τό δημόσιον χρέος θα έχουν τριπλασιασθῆ, η κυκλοφορία χαρτονομίσματος διπλασιασθῆ, τά έντοκα γραμμάτια πενταπλασιασθῆ αι εισαγωγαι η υπερδιπλασιασθῆ. Όμοίως και τό έλλειμμα του έμπορικού Ισοζυγίου.

Παρά τήν σημαντικήν αύξησην τών εξαγωγών, αι όποιαι από 404 εκ. δολλ. τό 1966, θα φθάσουν, πιθανώς, τά 950 εκ. δολλ. τό 1973, τό έλλειμμα του έμπορικού Ισοζυγίου, άντι νά μειωθῆ, αύξάνεται συνεχώς λόγω της άλματώδους αύξήσεως τών εισαγωγών. Η θεαματική, εξ άλλου, ένοδος τών άθλων πόρων δέν συνέβαλε καθόλου στήν μείωσην τών συναλλαγματικων ύποχρεώσεων της χάρας. Μεταξύ τών έτών 1967-1973 αι εις ζένον νόμισμα ύποχρεώσεις της οικονομίας θα σημειώσουν αύξησην 1900 εκ. δολλ. περίπου, δηλ. από 1126 εκ. δολλ. του 1966

θα υπερβούν τα 3 δισ. δολάρια κατά το 1973.

Γίνεται κατά κόρον επίκλησις της αύξησεως των συναλλαγματικών αποθεμάτων της χώρας, πράγμα που προβάλλεται και σάν απόδειξις της δρθότητος της ακολουθουμένης οικονομικής πολιτικής. Τα συναλλαγματικά αποθέματα αύξηθηκαν πρῶτα από 288 εκ. δολλ. πού ήταν τό 1966, σέ 851 εκ. δολλ. (στοιχεία 'Οκτωβρίου 1972), δηλαδή έχουν σχεδόν τριπλασιασθῆ. θά ήταν όμως επικίνδυνος πλάνη νά αποδοθῆ ἰσχυριτέρα σημασία σ' αὐτήν τήν αύξηση. 'Εκείνο πού πρέπει νά ἐξετάζεται δέν εἶναι ὁ ὅ γ κ ο ρ ς των συναλλαγματικῶν αποθεμάτων, ἀλλά ἡ προέλευσις των καί ἡ σχέσης των πρὸς τό ὕψος των εἰσαγωγῶν. Μόνον ὅταν τά συναλλαγματικά αποθέματα αύξάνονται σάν συνέπεια ὀργανικῆς βελτιώσεως στίς ἐξωτερικές συναλλαγές της χώρας, τότε μόνον μπορεῖ νά γίνει λόγος γιά ὀμαλή λειτουργία της οικονομίας. 'Οχι ὅταν ἡ αύξησης θεμελιεται σέ ἄλλους, ἄσχετους, λόγους, δέν ἢμπορεῖ λ.χ. νά γίνεται λόγος περί αύξήσεως των συναλλαγματικῶν αποθεμάτων ὅταν ἡ αύξησης προέρχεται ἀπό δανεισμόν. Διότι, μαζί μέ αὐτήν, αύξάνει καί τό ἐξωτερικόν χρέος της οικονομίας. Αὐτό ἀκριβῶς συμβαίνει σήμερα.

Αἱ αύξήσεις των συναλλαγματικῶν αποθεμάτων θεμελιούνται στόν δανεισμόν πού κάνειν διὰ λογαριασμόν τοῦ δημοσίου ἡ Τράπεζα της Ἑλλάδος, στόν δανεισμόν των δημοσίων ἐπιχειρήσεων, (ὅπως ἡ Δ.Ε.Κ.), καί στήν αύξησην των ἐμπορικῶν πιστώσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ, τό ὕψος των ὀποιον στό τέλος τοῦ 1973 θά φθάσῃ τά 900 εκ. δολλ., ἔναντι 285 τοῦ 1966.

'Οταν τόν Δεκέμβριον τοῦ 1966 τά συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας ἴσαν 286 εκ. δολλ., αἱ υποχρεώσεις της ἑλληνικῆς οικονομίας σέ συνάλλαγμα ἴσαν 1128 εκ. δολλ. Νέ τά σημερινά αποθέματα 851 εκ. δολλ. ('Οκτώβριος 1972), αἱ συναλλαγματικά υποχρεώσεις της χώρας ἀνέρχονται εἰς 2750 εκ. δολλ., τό ὅε προσεχές ἔτος θά ἐγγίσουν, ἢ καί θά υπερβούν, τά 3 δισ. δολλ.

Αἱ υποχρεώσεις της οικονομίας στό ἐξωτερικό πού ἀνήρχοντο τό 1966 σέ 1128 εκ. δολλ., ὑπῆρξαν τό ἀποτέλεσμα της διαχειρίσεως των δημοσίων οικονομικῶν ἀπό τό ἐκ κοινουβουλευτικῆς Κυβερνήσεως ἀπό τό τέλος τοῦ πολέμου μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1966. Καλῶς πού, δηλαδή, περίοδον 21 ἔτων. Κατά τήν διάρκεια αὐτῶν δέν ἐξησφαλίσθη μόνον ἡ ἐσωτερική πολιτική καί οικονομική σταθερότης, ἀλλά καί ἐπιπραγματοποιήθησαν τά βασικότερα ἔργα οικονομικῆς ὑπόδομῆς, ὡς ὁ ἐξηλεκτρισμός, ἡ ὀδοποιΐα, αἱ τηλεπικοινωνίες, οἱ λιμένες, σημαντικά ἀρθρευτικά καί ἐγγειοβελτιωτικά ἔργα, βασικά βιομηχανικά μονάδες καί σημαντικά ἔργα τουριστικῆς ὑπόδομῆς. 'Οσα βλέπει κανεῖς σήμερον εἰς τόν ἑλληνικόν χῆρον ἔχουν γίνει, θεμελιωθῆ ἢ προγραμματισθῆ πρῶν ἀπό τό 1967.

Κατά τά ἔξ τελευταῖα χρόνια τό ἐξωτερικόν χρέος της οικονομίας θά ἔχη πραγματοποιήσει αύξησην 2 δισ. δολλ. (ἐπὶ 1128 εκ. δολλ. τό 1966 εἰς 3 δισ. δολλ. τό 1973) περίπου. 'Ο ὑπέρμετρος αὐτός δανεισμός θά ἔχη ἀναμιχθῆται δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις στά μελλοντικά ἰσοζύγια των ἐξωτερικῶν μας λογαριασμῶν. Τό ἦμισον, σχεδόν, των θετικῶν μας στό ἐξωτερικό ἀπό ἐμπορικῶν πιστώσεως θά εἶναι ληξιπρόθεσμο εἰς τό τέλος τοῦ 1973. Καί μόνο γιά τοκοχρεωτέα θά πρέπει νά καταβάλλονται ἔτησις 300 εκ. δολλ. περίπου. Πισσον τό ποσόν αὐτό εἶναι ὑπερόγκον ἀποδεικνύεται εὐχερῶς, ἂν λῖβη κανεῖς ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀλόκληρον τό προπολεμικόν χρέος της Ἑλλάδος, δηλαδή τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καί τοῦ τρέχοντος μέχρι τοῦ τέλους τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου (1833-1945) ἀνέρχεται, μετά τήν γενουμένην ἀπό τῆς κοινουβουλευτικῆς κυβερνήσεως ρύθμισιν, σέ 230 εκ. δολλ. Καί αὐτά πληρωτέα μέσα σέ 40 καί πλέον χρόνια μέ ἐπιτόκιον κάτω τοῦ 3%.

Τό Ισοζύγιον τῶν ἔξωτερικῶν μας λογαριασμῶν ὑπῆρξε πάντοτε τό ἀβυσσῶδες σημεῖον τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Γιὰ τὴν ἀντιμετώπισή του πρέπει πρὸ πάντων νὰ ἐλέγχωνται αἱ πληθωριστικαὶ πιέσεις, ποὺ αὐξάνουν τὴν τάσιν πρὸς καταναλώσιον καὶ καταλήγουσι εἰς τὴν ἀναποσεικτον αὐξήσιν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ εἰς κρατερὰ ἐπιδεινώσιν τοῦ ἔξωτερικοῦ Ισοζυγίου. Τό ὄργανον μέ τό ὅποιον ρυθμίζονται αἱ καταναλωτικαὶ ἐπιπτώσεις καὶ γενικώτερα ἡ ρευστότης τῆς οἰκονομίας, εἶναι ὡς γνωστόν, ὁ Προϋπολογισμός τοῦ ἔρατου.

Ὅταν ὁ Προϋπολογισμός τοῦ 1973 προβλέπη ἄλλοιμα 24 δισ. δρχ., ἀνεξαρτήτως τῶν πηγῶν τῆς καλύψεως του (ἔξωτερικῆς καὶ ἑσωτερικῆς θανεισμῆς δι' ὁμολογιακῶν θανείων καὶ ἐν-ἐκῶν γραμματίων) εἶναι προφανές ὅτι αἱ πληθωριστικαὶ πιέσεις θά ἐπεκταθοῦν καὶ ἡ ρευστότης τῆς οἰκονομίας θά αὐξηθῇ ἐπικινδύνως.

Βέβαιον εἶναι ὅτι εἰς ὅλας τὰς χώρας ποὺ εὐρίσκονται εἰς τό στάδιον τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως αἱ ἐκπενήσεις, δημόσιαι καὶ ἰδιωτικαί, προκαλοῦν κάποιον πληθωρισμόν. Αὐτός μπορεῖ νὰ παραβηθῇ μέ τόν ἐλαφρόν πυρετόν ποῦ παρουσιάζουν οἱ ἄσθενεῖς κατά τό στάδιον τῆς ἀναρρώσεως. Ἄν πρέπει νὰ προκαλῆ ἀνησυχίας ὁ μικρός αὐτός ἀναπτυξιακός πληθωρισμός, διότι ἐκδέχεται ἐλέγχεται. Τὴν μείωσιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν σταθεροῦ εἰσοδήματος τάξεων τοῦ πληθυσμοῦ ἀντιμετωπίζει ἡ Πολιτεία μέ σταδιακῆς ἀναπροσαρμογῆς μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ συντάξεων. Μὲ αὐτὰς ἐπιδιώκεται ὄχι μόνον ἡ διατήρησις τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν μισθωτῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ αὐξήσις αὐτῆς διὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν στό αὐξανόμενον συντελεστῶν τῶν νέων ἐκπενήσεων ἐθνικῶν εἰσοδήμα. Ὅταν ὅμως αἱ πληθωριστικαὶ πιέσεις ὑπερβαίνω τὰ ἐπιτρεχόμενα ὄρια, ὅπως συμβαίνει σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, τότε ἡ κατάσταση ἐκφυγεῖ ἀπὸ κάθε ἔλεγχον.

Εὐχρὰ διαφαίνεται ἡ σταθερότης τοῦ τιμαριθμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οἱ δημοσιεύόμενοι, ἐν τούτοις, δείκται τιμῶν καταναλωτῶν καὶ τιμῶν χονδρικῆς πωλήσεως τῆς Ἑθνικῆς Στατιστικῆς Ἱηρησεῖας πρέπει νὰ κρίνωται πάντοτε ὑπὸ τό πρῶτον τῶν εἰδικωτέρων συνθηκῶν ἑνὸς μέσου οἰκογενειακοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἄν αἱ τιμαὶ ἀνέρχωνται ἢ ὄχι, αὐτό ὄνν το γνωρίζει μόνον ἡ Ἑθνικὴ Στατιστικὴ Ἱηρησεῖα. Τό γνωρίζωμν ἄριστα αἱ Ἑλληνίδες νοικοκυραῖ.

Τό πρόβλημα τῶν πληθωριστικῶν πιέσεων ὄνν εἶναι βέβαια μόνον ἑλληνικόν. Εἶναι παγκόσμιον, καὶ ἰδιαίτερος ἀφορᾷ τόν εὐρωπαϊκόν χῶρον. Ὁ ἔλεγχος τοῦ πληθωρισμοῦ εἰς τὰς χώρας-μέλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος ἀποτελεῖ τό κέριον μέλημα τῶν Κυβερνήσεών των. Τελευταίως ἀπησχόλησε τόσον τὰς διαβουλεύσεις τῶν Ἱκουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν τῶν χωρῶν-μέλων τῆς κοινότητος, ὅσον καὶ τὴν τελευταίαν ἀπόσκεψιν Κορυφῆς τῆς κοινῆς Ἀγορῆς τοῦ παρελθόντος Οκτωβρίου εἰς Παρίσιους. Αἱ εὐρωπαϊκαὶ χώραὶ ἀπεφάσιον νὰ λάβωσιν χωρὶς ἀναβολὴν μέτρα κατά τοῦ πληθωρισμοῦ. Τὰ πρῶτα ἀνηγγέλησεν προχθές εἰς τὴν Γαλλίαν. Αἱ ἔλααι χώραὶ θά ἀκολουθήσωσιν ἐντός τῶν προσεχῶν ἡμερῶν. Συμβαίνει, ὅραγε, τοῦτο μέ Προϋπολογισμῶν, τοῦ ὅποιου τὸ ἄλλοιμα - ἂν ἐκτελεσθῇ τό προβλεπόμενον πρόγραμμα τῶν δημοσίων ἐκπενήσεων - θά φθάσῃ τὰ 24 δισ. δρχ. ;

Εἶναι ἐπεγούσα ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ἀνάσχεσιν τῶν πληθωριστικῶν πιέσεων εἰς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν. Τὰ σχετικὰ προβλήματα ὄνν ἄλτοισιν ὅσπε με εἰσβολῆγια, ὅσπε μέ διακηρύξεις ὡς εἶναι ἡ ἀραχὴ εἶναι "τό ἰσχυρότερον νόμισμα τοῦ κόσμου". Διὰ τὴν ἀντιμετώπισίν των χρειαζέται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐπιβαλλομένης οἰκονομικῆς πολιτικῆς, δηλαδὴ ἡ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ρύθμισις τῶν καταναλωτικῶν θανείων. Ἄντι τοῦτου ἀκολουθεῖται πολιτικὴ ἀλξήσεως αὐτῶν, ὄχι μόνον διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ τοίμευ. Αἱ πρόσφατοι εἰσαχθεῖσσι πιστωτικαὶ κάρται τῶν Τραπεζῶν, θά αὐξήσωσιν ἀκόμη κρατερότερα τὰς καταναλωτικὰς θανάνας καὶ συνεκῶς τὰς πληθωριστικὰς πιέσεις.

Δεκέμβριος 1972.

Γ. Ι. ΜΑΥΡΟΣ